

POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN
KIERTOKIRJEKOKOELMA

1939

N:o 151

Sisällys: N:o 151. Väliaikaisen posti-, lennätin- ja puhelinvalvonnan toimeenpanosta.

N:o 151.

Kiertokirje

väliaikaisen posti-, lennätin- ja puhelinvalvonnan toimeenpanosta.

Sisäasiainministeriö on kirjelmän mukaan kuluneen lokakuun 23 päivältä, väliaikaisen posti-, lennätin- ja puhelinvalvonnan toimeenpanosta lokakuun 20 päivänä 1939 annetun asetuksen 1 §:n nojalla määrännyt, että alue, jolla kyseellinen valvonta on suoritettava, käsittää *Väpuriin läänin* ja *Lapin läänin* sekä *Kuopion läänistä* Pielisjärven, Ilomantsin, Tuupovaa-
ran, Värtsilän, Pälkjärven, Kiteen, Kesälahden, Tohmajärven, Rääkkylän, Liperin, Pielisensuun, Pyhäselän, Kiihtelysvaaran, Enon, Kontiolahden, Polvijärven, Juuan, Nurmeksen ja Valtimon kunnat sekä Joensuu-
kaupungin ja Lieksan ja Nurmeksen kauppalat ja *Oulun läänistä* Kuhmon, Sotkamon, Kajaanin, Vuolijoen, Paltamon, Ristijärven, Hyrynsalmen, Puolangan, Suomussalmen, Taivalkosken ja Kuusamon kunnat sekä Kajaanin kaupungin.

Samalla sisäasiainministeriö on määrännyt, että kyseellisen valvonnan toimeenpanosta tulee valtiollisen poliisin huolehtia osastojensa ja edustustensa kautta.

Tämän johdosta posti- ja lennätinhallitus ilmoittaa:

A. Mainituilla alueella postiinjätetyt tai sille osoitetut *kirjelähettykset*, *paketit* *osoitekortteineen* ja *postiosoitukset* ovat edelleenlähetettävät seuraavasti:

1) Lähettykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Kajaani, Hyrynsalmi, Kiehimä, Kontiomäki, Kuhmo, Kuusamo, Puolanka, Ruhtinansalmi, Sotkamo, Suomussalmi ja Taivalkoski tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-alueella oleva toimipaikka, sekä lähettykset, jotka on postiinjätetty postitai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin rataosilla Kivesjärvi—Kontiomäki—Maanselkä ja Kontiomäki—Murto-
mäki, ovat ohjattavat *Kajaaniin*.

2) Lähettykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Petsamo, Rovaniemi, Ivalo, Kemijärvi, Kittilä, Pelkosenniemi, Salla, Salmijärvi, Sodankylä, Tervola ja Utsjoki tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-
alueella oleva toimipaikka, sekä lähettykset, jotka on postiinjätetty postitai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin rataosalla Koskenkylä—Rovaniemi—Kemijärvi, ovat ohjattavat *Rovaniemelle*.

3) Lähettykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Kemi, Tornio, Kauliranta, Kuusiluoto, Laurila, Muonio, Pello, Simo as. ja Ylitornio tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-
alueella oleva toimipaikka, sekä lähettykset, jotka on postiinjätetty postitai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin ra-

taosilla Tornio—Simo, Tornio—Kauliranta ja Laurila—Törmä, ovat ohjattavat *Tornioon*.

4) Lähetykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Käkisalmi, Lappeenranta, Viipuri, Antrea, Antrea kk., Enso, Halila, Hannila, Hiitola as., Hovinmaa, Imatra, Inkilä, Johannes, Joutseno, Jääski, Kanneljärvi, Kaukjärvi, Kavantsaari, Kellomäki, Kirvu, Kivennapa, Kiviniemi, Kivioja, Koivisto, Kuokkala, Kuolemajärvi as., Lauritsala, Leipäsuo, Makslahti as., Muolaa, Mustamäki, Nurmi Vpl., Ojajärvi, Perkjärvi, Pyhäjärvi as., Pölläkkälä, Raivola, Rauha, Rautu, Rautu as., Ruokolahti, Räisälä, Sairala, Sakkola, Sortanlahti, Säiniö, Säkkijärvi, Tainionkoski, Tali, Tammisuo, Terijoki, Tienhaara, Tyrisevä, Uuras, Uusikirkko Vpl., Valkjärvi, Virasoja ja Vuoksenniska tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-alueella oleva toimipaikka, sekä lähetykset, jotka on postiinjetetty posti- tai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin rataosilla Simola—Viipuri—Rajajoki, Viipuri—Koivisto—Terijoki, Viipuri—Valkjärvi, Viipuri—Hiitola, Kaislahti—Uuras, Antrea—Vuoksenniska, Hiitola—Rautu ja Simola—Lappeenranta—Laikko, ovat ohjattavat *Viipurin*.

5) Lähetykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Hamina, Kotka, Harju, Inkeroinen, Kaipainen, Karhula, Kouvola, Kymi, Luumäki, Myllykoski, Pyhtää, Savitaipale, Selänpää, Sippola, Sunila, Taavetti, Tavastila, Utti, Virolahti ja Voikoski tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-alueella oleva toimipaikka, sekä lähetykset, jotka on postiinjetetty posti- tai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin rataosilla Kouvola—Tani, Kouvola—Kotka, Kouvola—Mouhu ja Inkeroinen—Hamina, ovat ohjattavat *Kouvolaan*.

6) Lähetykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Sortavala, Elisenvaara, Harlu,

Helylä, Huuhanmäki, Hämekoski, Ihala, Impilahti, Kaalamo, Kitee, Korpiselkä, Kurkijoki, Lahdenpohja, Loimola, Laskelä, Matkaselkä, Niva, Parikkala, Pitkäranta, Salmi, Simpele, Soanlahti, Suojärvi, Syväoro, Särkisalmi, Tohmajärvi, Tuokslahti, Uukuniemi, Värtsilä ja Värtsilä as. tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-alueella oleva toimipaikka, sekä lähetykset, jotka on postiinjetetty posti- tai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin rataosilla Sortavala—Ihala—Haukka-vaara, Simpele—Elisenvaara, Särkisalmi—Elisenvaara, Sortavala—Onkamo, Matkaselkä—Naistenjärvi, Jänisjärvi—Laskelä—Salmi ja Jaakkima—Lahdenpohja, ovat ohjattavat *Sortavalaan*.

7) Lähetykset, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Joensuu, Hammaslahti, Ilomantsi, Juuka, Kaltimo, Kontiolahti as., Lieksa, Liperi, Möhkö, Nurmes, Polvijärvi, Porokylä, Rääkkylä, Valtimo ja Viinijärvi tai mainituilla paikkakunnilla sijaitsevien konttorien tai toimistojen alainen valvonta-alueella oleva toimipaikka, sekä lähetykset, jotka on postiinjetetty posti- tai postiljoonivaunujen kirjelaatikoihin rataosilla Tikkala—Joensuu—Rumo ja Joensuu—Viinijärvi, ovat ohjattavat *Joensuuhun*.

Lähetykset on toimipaikassa suljettava erikoiseen kirjekimppuun, kirjepakettiin tai pussiin, johon on merkitty „valvontapostia” ja se osoitepaikka, johon lähetykset edellämaitun mukaisesti on ohjattava, sekä lähetettävä sanotun osoitteen mukaan.

Valvonnanalaisista lähetyksistä erotetaan toisistaan virkalähetykset, joukko-osastojen lähetykset, muut kotimaiset lähetykset sekä ulkomaille osoitetut lähetykset.

Valvonnanalaiset *kartoitettavat* lähetykset kartoitetaan tavallisessa järjestyksessä siihen toimipaikkaan, johon valvonnanalaiset lähetykset on yllämainitun mukaisesti ohjattava.

Lähetykset, jotka ovat *valvonnasta vapaut* tai jotka on varustettu *valvontamerkin*nällä, ovat tavallisessa järjestyksessä ohjattavat määräpaikkaansa.

Edellämainittuja postilähetysten ohjauksesta annettuja määräyksiä on noudatettava myös niihin valvonnanalaisiin lähetuksiin nähden, jotka valvonta-alueella jätetään postilinja-autoihin, maalaiskirjeenkantajille tai postinkuljettajille.

B. Alussamainitulla valvonta-alueella sijaitseviin toimipaikkoihin lähetettäväksi jätetyt tai niihin tai postitse niiden välityksellä valvonta-alueelle perilletoimitettaviksi osoitetut *sähkösanomat* ovat ohjattavat seuraavasti:

1) Sähkösanomat, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Hamina, Karhula, Kotka, Kotkan radio ja Kouvola tai rautatien lennätintoi mipaikka rataosilla Kouvola—Tani, Kouvola—Kotka, Kouvola—Mouhu ja Inkeroinen—Hamina tai jotka mainituilla alueilla sijaitsevien lennätintoi mipaikkojen välityksellä lähetetään valvonta-alueelle tai valvonta-alueelta, ovat suunnattavat *Kotkan* posti- ja lennätinkonttoriin.

2) Sähkösanomat, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Viipuri, Uuras, Hackman, Koivisto, Terijoki, Lappeenranta, Enso, Käkisalmi ja Sortanlahti tai rautatien lennätintoi mipaikka rataosilla Viipuri—Rajajoki, Viipuri—Simola, Viipuri—Koivisto—Tyri-sevä, Kaislahti—Uuras, Viipuri—Valkjärvi, Viipuri—Hiitola, Hiitola—Rautu, Antrea—Vuoksenniska ja Simola—Lappeenranta—Lamminsalo tai jotka mainituilla alueilla sijaitsevien lennätintoi mipaikkojen välityksellä lähetetään valvonta-alueelle tai valvonta-alueelta, ovat suunnattavat *Viipurin* lennätinkonttoriin.

3) Sähkösanomat, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Sortavala, Joensuu, Nurmes, Lieksa, Ilomantsi, Värtsilä, Läskelä, Pitkäranta, Salmi ja Kurkijoki tai rautatien lennätintoi mipaikka rataosilla Alho—Sorta-

vala—Joensuu—Rumo, Matkaselkä—Nai-tenjärvi, Jänisjärvi—Uukso, Joensuu—Viini-järvi ja Särkisalmi—Elisenvaara tai jotka mainituilla alueilla sijaitsevien lennätintoi mipaikkojen välityksellä lähetetään valvonta-alueelle tai valvonta-alueelta, ovat suunnattavat *Sortavalan* posti- ja lennätinkonttoriin.

4) Sähkösanomat, joiden lähtö- tai osoitepaikka on Kuusamo, Kajaani, Hyrynsalmi, Suomussalmi, Kuhmo, Sotkamo, Taivalkoski, Petsamo, Salmijärvi, Ivalo, Aska, Pelkosenniemi, Salla, Saija, Savukoski, Martti, Vuotso, Sodankylä, Kemijärvi, Kittilä, Alakylä, Rovaniemi, Kemi, Tornio, Pello, Kolari, Muonio ja Enontekiö tai rautatien lennätintoi mipaikka rataosilla Kivesjärvi—Kontiomäki—Maanselkä, Kontiomäki—Murtomäki, Vuokatti—Sotkamo, Kontiomäki—Hyrynsalmi, Simo—Laurila—Rovaniemi—Kemijärvi ja Laurila—Tornio—Kauliranta tai jotka mainituilla alueilla sijaitsevien lennätintoi mipaikkojen välityksellä lähetetään valvonta-alueelle tai valvonta-alueelta, ovat suunnattavat *Oulun* lennätinkonttoriin.

Lisäksi on kyseellisiin sähkösanomiin nähden voimassa:

Kotimaisissa sähkösanomissa sallitaan käyttää ainoastaan suomen- tai ruotsinkieltä.

Ulkomaille osoitetuissa sähkösanomissa saa suomen- tai ruotsinkielen ohella käyttää ainoastaan englannin-, norjan-, ranskan-, saksan-, tanskan- ja venäjänkieltä.

Salakielen ja coden käyttö sähkösanomissa on kielletty, ellei coden käyttöä ole erikoisesti jollekin myönnetty.

Sähkösanoman jättäminen lennätintoi mipaikkaan puhelimitse on kielletty.

Yksityisen sähkösanoman lähettäjän on merkittävä nimensä ja tarkka osoitensa sähkösanomalomakkeeseen sekä, ellei lennätintoi mipaikkaan vastaanottava virkailija tunne häntä, esitettävä todistus henkilöllisyydestään.

Sähkösanomat, joita pankit, liikkeet ja teollisuuslaitokset lähettävät, on varustettava lähettäjän määräämän henkilön tai henkilöiden allekirjoituksella ja toiminimen leimalla. Näiden henkilöiden nimikirjoituksista tulee olla tieto siinä lennätintuomipaikassa, josta sähkösanoma lähetetään. Sähkösanoman allekirjoittaja on lähinnä vastuussa sähkösanoman sisällöstä.

Joukko-osastoille tai niissä palveleville sotilashenkilöille osoitettujen valvonnalaisten sähkösanomien osoitteissa saa olla ainoastaan vastaanottajan arvo ja nimi sekä joukko-osasto, ja on ne suunnattava *keskuskenttäpostikonttoriin* sen välityksellä postitse vastaanottajille edelleen lähetettäväksi.

Valvonta-alueelle osoitettuja tai sieltä lähetettyjä onnittelu- tai surunvalitus-sanomia tai korulomakkeelle kirjoitettavia sanomia ei oteta vastaan lähetettäväksi.

Tarkastetut sähkösanomat, jotka on varustettu *valvontamerkinnällä*, saadaan tavallisessa järjestyksessä ohjata määräpaikkaansa. Tarkastuksesta on sähkösanomaan särekkeeseen „virkamerkintöjä” merkittävä sana „tark”, joka sähkötetään aina määräpaikkaan. Merkinnän tulee säilyä myös siinä sähkösanomakappaleessa, joka toimitetaan saajalle. Jos tarkastusmerkintä puuttuu, ei sähkösanomaa saa antaa vastaanottajalle, vaan on siitä virkasähkösanomalla ilmoitettava siihen toimipaikkaan, jonka olisi tullut ohjata sähkösanoma valvontatoimipaikkaan. Virkasähkösanoman saaneen toimipaikan on annettava sähkösanoma uudelleen tämän kiertokirjeen määräysten mukaisesti.

Joukko-osastoille ja niissä palveleville henkilöille osoitetut valvonnalaisten sähkösanomat valvontatarkastetaan sotilasviranomaisten antamien erikoismääräysten mukaisesti.

C. Posti- ja lennätinvalvonnasta ovat *vapaat* postilähetykset ja sähkösanomat, joita lähettävät:

- Tasavallan Presidentti;
- Ylipäällikkö;
- valtioneuvoston jäsenet, kanslia ja ministeriöt;
- sotilasviranomaiset sotilasvirka-asioissa;
- oikeus- ja syyttäjäviranomaiset;
- valtiollinen poliisi, lääninhallitus ja sen alaiset poliisiviranomaiset;
- posti- ja lennätinlaitoksen viranomaiset laitosta koskevissa virka-asioissa;
- valtionrautateiden viranomaiset rautateitä koskevissa virka-asioissa;
- tulliviranomaiset tullia koskevissa virka-asioissa;
- vieraiden valtojen lähettiläät ja asianhoitajiksi määrätty henkilöt (suljettu diplomaattiposti);
- lääkintä- ja eläinlääkintäviranomaiset, mikäli lähetykset ja sähkösanomat koskevat lääkemääräyksiä, lääkkeitä, seeruneja tai erinäisiä näytteitä;
- ilmatieteellinen keskuslaitos ja sen sääpalveluasemat, jos lähetys tai sähkösanoma koskee sääpalvelua.

Toimipaikkojen on noudatettava niitä ohjeita, joita valtiollinen poliisi osastojensa ja edustustensa kautta valvonnasta antaa.

Valvontatarkastajilla on oikeus toimipaikassa valvoa valvonnasta annettujen ohjeiden noudattamista.

Posti- ja lennätinlaitoksen viran tai toimen haltijat ovat virkavalansa mukaisesti velvolliset valvontaviranomaisille ilmoittamaan kaikki havaintonsa, jotka koskevat valtakunnan turvallisuutta vaarantavia lähetyksiä tai tietoja.

Valvontaa koskevat tiedot tulee viran
tai toimen haltijain säilyttää virkasalai-
suutena laissa säädetyn rangaistuksen
uhalla.

Puhelinvalvonnasta antaa posti- ja len-
nätiinhallitus erikseen ilmoituksen.

Helsingissä, marraskuun 1 päivänä 1939.

G. E. F. Albrecht.

Matti Aspö.